

KINOLOŠKA ZVEZA SLOVENIJE
VZREJNA KOMISIJA ZA NEMŠKE OVČARJE
PRAVILNIK O VZREJI
NEMŠKIH OVČARJEV

1. SPLOŠNE DOLOČBE

Pravilnik o vzreji nemških ovčarjev (v nadaljevanju NO) je temeljni akt delnega zbora sodnikov za NO pri KZS in je v skladu s strokovnimi pravilniki KZS in z državno zakonodajo.

Pravilnik je namenjen razvoju in načrtno usmerjeni vzreji NO na območju države Slovenije.

Ureja celotno področje vzreje NO.

Namen tega pravilnika je izbirati med vzrejnimi živalmi tiste, ki po svojem značaju, delovnih sposobnostih in anatomske zgradbi pomenijo ohranitev in nadaljnji razvoj pasme.

Pravilnik je sestavljen tako, da omogoča večjo primerljivost s postopki in merili, ki za določanje vzrejne vrednosti veljajo v matični deželi nemškega ovčarja, ob obveznem spoštovanju pasemskega standarda.

2. VZREDITELJ

2.1. Pravica do vzrejanja

Vzreditelj je fizična ali pravna oseba, ki je v času skotitve mladičev lastnik psice. V primeru, da je psica v solastništvu dveh ali več oseb, ki ne živijo v skupnem gospodinjstvu, je vzreditelj en od solastnikov, ki lastništvo psice izkazuje s pisnim dogovorom, v katerem je ta pravica navedena in podpisana od vseh lastnikov. Prenos vzrejne pravice je možen tudi v primeru prodaje parjene samice. V tem primeru mora biti pisarni KZS predloženo:

- dokazilo o prenosu lastništva (kupoprodajna pogodba ali dogovor);
- potrdilo o paritvi;
- pogodba o prenosu vzrejne pravice.

2.2. Najem za vzrejo

V primer, ko lastnik odstopi psico drugi osebi v namen vzreje, je treba skupaj s prijavo paritve oz. legla dostaviti pisarni KZS tudi dogovor o prenosu pravice do vzreje. V dogovoru morajo biti navedene pravice in obveznosti obeh oseb, in naveden čas, v katerem mora začasni lastnik vrniti psico in dokumente prvotnemu lastniku. Najem za vzrejo prek meje RS je dovoljen le ob predhodni najavi vzrejni komisiji za nemške ovčarje.

2.3. Solastništvo samice

V primeru, ko sta lastnika samice dve osebi ali je lastnikov več, velja za vzreditelja tisti, ki ima pisni dogovor, kjer je ta pravica navedena in podpisana s strani vseh solastnikov in je o tem obveščena pisarna KZS skupaj s prijavo legla.

2.4. člena 2.2 in 2.3. veljata samo v primeru, da nobenemu od lastnikov ni bil izrečen disciplinski ukrep prepovedi vzreje s strani KZS.

3. Označevanje

Za potrebe označevanja in identifikacije morajo biti vsi mladiči označeni v skladu s predpisi KZS. Označenost je pogoj za vpis v rodovno knjigo.

4. VZREJNA VREDNOST IN POGOJI ZA VZREJO

4.1. Vzrejni pregled

K vzrejnemu pregledu lahko pristopijo psi (samci in samice):

- ki so stari najmanj 15 mesecev;
- ki so vpisani v rodovno knjigo KZS;
- imajo oceno zunanosti najmanj dobro;
- imajo v rodovniku vpisano stopnjo displazije kolkov in komolcev ter priložen certifikat o tem;
- imajo opravljeno analizo DNA glede izvora.

- imajo opravljen izpit BH/VT (samci in samice ob prvem vzrejnem pregledu najmanj izpit BH/VT, ob ponovnem vzrejnem pregledu samci najmanj opravljen izpit IGP1);
- plemenjakom v različici dogodka s podlanko se lahko vzrejno dovoljenje podaljša tudi brez opravljenega izpita IGP1, dokler ne bo na voljo zadostna baza vzrejnih živali.

Za specializirane pse vojske in policije in pse Ministrstva za pravosodje presoja značaja ni potrebna. Specializirani izpiti vojske, policije in pravosodja (državni organi) se priznajo. Uvoženi psi, ne glede na stopnjo opravljenega izpita, morajo imeti opravljen izpit BH/VT. Izpiti, opravljeni v tujini, morajo biti nostrificirani s strani KZS.

PRESOJA ZNAČAJA

Pravilnik presoje značaja je dodan kot priloga k pravilniku ter tvori sestavni del Vzrejnega pravilnika.

- **Pozitivno vzrejno vrednost lahko dobi le pes, ki uspešno opravi presojo značaja po priloženem pravilniku.**

4.3. Vzrejna vrednost

Razlikujejo se:

A. Razvrstitev po vzrejni oceni:

- najvišji vzrejni razred z oznako I
- srednji vzrejni razred z oznako II
- nižji vzrejni razred z oznako III - vzrejna prepoved z oznako 0.¹

B. Razvrstitev psov po presoji značaja:

¹ Obrazložitev: v vzrejni razred I se uvrstijo psi z oceno zunanosti »odlično«, v vzrejni razred II se uvrstijo psi z oceno zunanosti »prav dobro«, v vzrejni razred III se uvrstijo psi z oceno zunanosti »dobro«.

- psihično stabilen pes z oznako 4, ki ima opravljen delovni izpit prve stopnje (najmanj IGP1), izpit reševalnega psa prve stopnje RH1, ali sledarski izpit FPr 1 in više;
- dovolj stabilen značaj z oznako 2;
- še dovolj stabilen značaj z oznako 1;
- ni prestal preizkušnje z oznako 0.

4.3.1. Za vzrejo priporočljivi psi so psi, ki so na vzrejnem pregledu prejeli 1. vzrejni razred (4/I, 2/I).

4.3.2. Za vzrejo primerni psi so psi, ki so na vzrejnem pregledu prejeli 2. vzrejni razred (4/II, 2/II).

4.3.3. Za vzrejo pogojno primerni so psi, ki so na vzrejnem pregledu prejeli 3. vzrejni razred (4/III, 2/III).

4.3.4. Za vzrejo neprimerni so psi, ki imajo vzrejno prepoved in niso dobili vzrejnega dovoljenja.

a) Psi, ki ne prejmejo vzrejnega dovoljenja, so psi, ki ne izpolnjujejo pogojev pod točko 4.3.1, 4.3.2. in 4.3.3. in niso v skladu s pasemskim standardom za nemške ovčarje.

b) Psi, ki imajo naslednje hibe:

- značajsko slabi psi, popadljivi in živčno šibki psi;
- psi s srednjo ali težko stopnjo displazije kolcev z oznako »D« ali mittlere in schwere HD in slabše;
- psi s srednjo ali težko stopnjo displazije komolcev z oznako »2« ali mittlere in schwere ED in slabše;
- monorhidi, kriptorhidi;
- psi s težkimi anatomskimi hibami;

- psi s pomanjkljivostmi zobovja (ne šteje se za pomanjkljivost zobovja, če je manjkajoči zob posledica nasilne odstranitve, kar mora biti dokazano s potrdilom veterinarja), tolerira se le pomanjkanje premolarja P1 (največ 2. vzrejni razred);
- predgrizavi psi;
- podgrizavi psi;
- psi s pomanjkanjem pigmenta, modrikasti psi;
- dolgodlaki psi brez podlanke;
- psi, ki so več kot 2 cm nižji od standardne višine in psi, ki so 2 več kot cm višji od standardne višine.

c) Operativni posegi na psu z namenom korekcije ali izboljšanja (npr. uhljev, repa, zob, mod) in s tem izboljšanja vzrejne ocene, se kaznujejo s prepovedjo vzreje, lastnik takega psa pa se kaznuje po disciplinskem pravilniku KZS.

4.4. Izboljšanje vzrejne ocene

Lastnik psa, ki je uvrščen v 2. vzrejni razred (pri prvem ali ponovnem vzrejnem pregledu), lahko v naslednjem letu ponovno privede psa na vzrejni pregled z namenom izboljšanja ocene.

Poizkus izboljšanja vzrejnega razreda je mogoče opravljati le enkrat.

4.5. Razlogi za vzrejno prepoved:

Če so ugotovljene težke dedne anatomske hibe potomcev:

- višina na vihru, ki je za več kot 2 cm nad ali 2 cm pod standardom;
- nepopolno ali nepravilno razviti spolni organi;
- nepravilen ugriz;
- nepopolno zobovje, razen manjkajoči P1;

- nezadostna pigmentiranost;
- dolgodlakost brez podlanke

4.6. Trajanje vzrejnega dovoljenja

- Prvo vzrejno dovoljenje velja dve leti.
- V drugem letu trajanja vzrejnega dovoljenja mora pes na ponovni vzrejni pregled.
- Vzrejno dovoljenje, pridobljeno na ponovnem vzrejnem pregledu velja do dopolnjenega osmega leta starosti. Vsa odstopanja obravnava vzrejna komisija po obvezni predhodni vlogi (pred paritvijo). Vzrejno dovoljenje plemenjakov je doživljenjsko.

4.7. Prenehanje vzrejnega dovoljenja

Če pes ni priveden na ponovni vzrejni pregled, mu vzrejno dovoljenje preneha, dokler ni priveden na ponovni vzrejni pregled.

4.8. Pogoji za vzrejo

Pozitivno opravljen slovenski vzrejni pregled.

4.9. Najnižja starost vzrejnih živali

Samci morajo biti ob prvi paritvi stari najmanj 18 mesecev. Samice morajo biti ob prvem pokritju stare najmanj 20 mesecev.

4.10. Število legel

Zdrava samica ima lahko eno leglo v roku 290 dni od prejšnjega legla. Izjema so izredni primeri, ko gre za maloštevilno leglo (do dveh mladičev), ko se paritev lahko ponovi v krajšem časovnem intervalu.

4.11. Paritev

Izbor samca za paritev je pravica lastnika samice, enako je pravica lastnika samca za izbor pripuščene samice. Zaradi majhnosti populacije paritvenih kombinacij ni priporočljivo ponavljati, razen ob nadpovprečnih rezultatih. Iz istega razloga je število uspelih paritev (legel) na koledarsko leto po posameznem plemenjaku omejeno na 7. Izjeme od tega obravnava Vzrejna komisija individualno na prošnjo lastnika plemenke.

Pravilnost opravljene paritve potrdi lastnik samca na potrdilu o paritvi. Potrdilo – prijavo o paritvi mora lastnik samice najpozneje v roku 20 dni po paritvi poslati pisarni KZS.

Tuj plemenjak mora imeti izvid kolčne in komolčne displazije, ki zadostuje pogojem vzreje, opravljeno analizo DNA glede izvora in opravljen delovni izpit IGP1 ter oceno zunanosti najmanj »dobro«.

4.12. Paritve v sorodstvu²

Določitev KZS:

Vzreditelji si sami izberejo vzrejne kombinacije. V primeru pogojnega vzrejnega dovoljena lahko VK predpiše potrebno odobritev paritvene kombinacije.

Vzreditelji morajo pridobiti odobritev VK za paritve v sorodstvu, kjer se isti predniki ponovijo samo v drugi generaciji (2-2). Za prvo generacijo načrtovanih mladičev štejejo starši (1), za drugo generacijo stari starši (2). Za ostala linijska parjenja (2-3, 2-4, 3-3, 4-4...) vzrediteljem ni potrebno pridobiti odobritve vzrejne komisije.

FCI prepoveduje parjenje brat-sestra, oče-hči, mama-sin.

4.13. Število mladičev v leglu

Samica ima lahko v lastnem leglu neomejeno število zdravih mladičev.

² Določitev SV: Pri paritvah sokrvje bližje od 3-3 ni dovoljeno. Sokrvje 3-3 je sicer dovoljeno, ni pa priporočljivo.

Sokrvja 2 – 4 oz. 4 – 2 in 2 – 5 oz. 5 – 2 niso bližja kot 3 – 3 in so tako dovoljena.

Nedovoljena pa so naslednja sokrvja: 3 – 2, 2 – 2, 1 – 1, 1 – 2, 1 – 3, 1 – 4, 1 – 5 in obrnjeno.

4.14. Prijava legla

Vzrejni referent pregleda leglo in svetuje vzreditelju do desetega dneva starosti mladičev. Vzrejni referent oceni, ali je potrebna njegova nadaljnja strokovna pomoč in ponovni pregledi legla. Prav tako lahko vzreditelj naroči več pregledov legla, če jih potrebuje. Vzrejni referent na obrazcu Obvestilo o leglu in Seznam mladičev v sodelovanju z vzrediteljem popiše leglo. Prav tako vzrejni referent izpolni obrazec Zapisnik o ogledu legla ter oba dokumenta posreduje v pisarno KZS, in sicer najpozneje do 4. tedna starosti mladičev. Med 6-im in 7-im tednom starosti mladičev bo pisarna KZS vzreditelju posredovala obrazec z izdanimi rodovnimi številkami, da lahko ta pri veterinarju opravi označevanje oz. mikročipiranje mladičev.

4.14.1 Označevanje

Označevanje pasemskih psov z vstavljanjem mikročipa, ki so vpisani v rodovno knjigo psov pri KZS ali drugo rodovno knjigo priznано od FCI, se opravlja v skladu z zakonom in ga smejo opravljati pooblaščenec in ustrezno strokovno usposobljene osebe.

4.14.2 Rodovnik

Na podlagi predložene dokumentacije:

- prijava paritve;
- popis legla;
- kopije rodovnikov staršev (samca in samice) in
- kopije vzrejnega dovoljenja staršev (velja za paritve v tujini) in po overitvi strokovnega organa (vzrejna komisija za nemške ovčarje), vodja rodovne knjige KZS vpiše v rodovno knjigo vsakega mladiča in izda ustrezen dokument – rodovnik.

Rodovnik je javno-pravna listina, ki jo izda KZS in s katero se dokazuje poreklo in pasemska pripadnost določenega mladiča. Dolžnost vzreditelja je, da po prodaji mladičev o novih lastnikih obvesti pisarno KZS, ta pa vzrejno komisijo za nemške ovčarje. Menjava lastništva pa

mora biti urejena s kupoprodajno pogodbo in zabeležena na hrbtni strani rodovnika in podpisana s strani prodajalca.

5. KOLČNA IN KOMOLČNA DISPLAZIJA

5.1. Splošno

A Displazija kolkov je genetsko pogojena bolezenska sprememba kolčnega sklepa.

Označujemo jo z oznakami: A, B, C, D, E, pri matični pasemski organizaciji SV pa z oznakami:

- normalna (»normal«)
- skoraj normalna (»fast normal«)
- še dopustna (»noch zugelassen«)
- srednja (»mittlere HD«) - težka (»schwere HD«).

B Displazija komolcev je genetsko pogojena bolezenska sprememba komolčnega sklepa.

Označujemo jo z oznakami : 0, 1, 2, 3, pri matični pasemski organizaciji SV pa z oznakami

- normalna (»normal«)
- skoraj normala (»fast normal«)
- še dopustna (»noch zugelassen«)
- srednja (»mittlere ED«) - težka (»schwere ED«).

5.2. Ukrepi

V primeru utemeljenega dvoma glede identitete psa/psice lahko vzrejna komisija od lastnika zahteva DNA glede izvora za mladiče.

5.2.1. Postopek pridobitve potrdila HD, ED in DNA

Kolki in komolci morajo biti slikani pri pooblaščenih veterinarjih v Sloveniji ter odčitani s strani Komisiji za ugotavljanje napak skeleta pri Veterinarski zbornici Slovenije, ali slikani pri pooblaščenih veterinarjih SV ter odčitani na Univerzitetni veterinarski kliniki v Gießnu v Nemčiji (slikanje prek SV).

(Dovoljene stopnje za kolke so: A, B in C, ali »normal«, »fast normal« in »noch zugelassen«.

Dovoljene stopnje za komolce so: 0 in 1, ali »normal«, »fast normal« in »noch zugelassen«.) - opravljeno analizo DNA glede izvora. Kri v te namene odvzamejo zaupni veterinarji SV ter jo pošljejo v laboratorij Generatio v Heidelberg v Nemčiji, ki vodi banko genotipov za pasmo nemški ovčar (izdelava DNA profila prek SV). Analizo DNA glede izvora je mogoče opraviti tudi pri akreditiranih laboratorijih po standardu ISAG 2006.

Minimalna starost za slikanje HD in ED je 12 mesecev.

Plemenjaka ali plemenke s stopnjo kolčne displazije C (ali s stopnji noch zugelassen), ni mogoče pariti s paritvenim partnerjem, ki ima prav tako stopnjo C (ali noch zugelassen).

Priporoča se, da naj se stopnja C (ali noch zugelassen) kombinira z A (ali normal).

Za vzrejne živali je priporočljivo tudi rentgensko slikanje ledveno-križnega prehodnega vretenca (L7-S1) oz. LÜW, ki se lahko opravi sočasno s slikanjem in odčitavanjem kolčne displazije.

Priporočljivo je tudi, da imajo vzrejne živali opravljen genetski test za degenerativno mielopatijo (DM). Test se izvaja na podlagi odvzete krvi ali sline.

Psi, ki so prosti mutacije v eksonu 2 gena SOD1 (SOD1A), ki je bila opisana kot vzrok za DM, se lahko parijo s psi, pri katerih je status DM neznan. Pri psih, ki imajo mutacijo v eksonu 2 gena SOD1 (SOD1A) na enem izmed alelov (prenašalci) je priporočljivo, da je status psa, s katerim bodo parjeno znan, in da so prosti te mutacije. Pri psih, ki imajo mutacijo v eksonu 2 gena SOD1 (SOD1A) na obeh alelih (prizadeti) je nujno, da se parijo samo s psi, ki so prosti te mutacije.

6. DRUGE AKTIVNOSTI ZA NAPREDEK VZREJE NEMŠKIH OVČARJEV

V to področje spadajo delovni izpiti, razstave in vzrejni pregledi, katerih potek določajo ustrezni pravilniki KZS.

Potrjen na delnem zboru sodnikov, dne 29. 11. 2006 v Domžalah,
Aktualiziran na delnem zboru sodnikov, dne 9. 7. 2013 v Zapogah.
Aktualiziran na delnem zboru sodnikov dne 26. 1. 2017 v Zapogah.
Aktualiziran na delnem zboru sodnikov dne 1. 10. 2023 v Domžalah.
Aktualiziran na delnem zboru sodnikov dne 13. 12. 2024 v Zapogah.

Zapisnik delnega zbora sodnikov za nemške ovčarje ter posodobljen VP

KSV je prejela zapisnik delnega zbora VK za nemške ovčarje.

SKLEP 156/41-2025: KSV potrjuje sklepe zapisnika delnega zbora sodnikov za nemške ovčarje ter posodobljen vzrejni pravilnik, razen določila, da ni dovoljeno pariti v sokrvju 3-2, ker je to v nasprotju z določili KZS.

Z zapisnikom 41. seje KSV s sprejetim sklepom se je UO KZS seznani in potrdil s Sklepom 4.7.4-66/2025 na svoji 66. redni seji dne 26.2.2025.